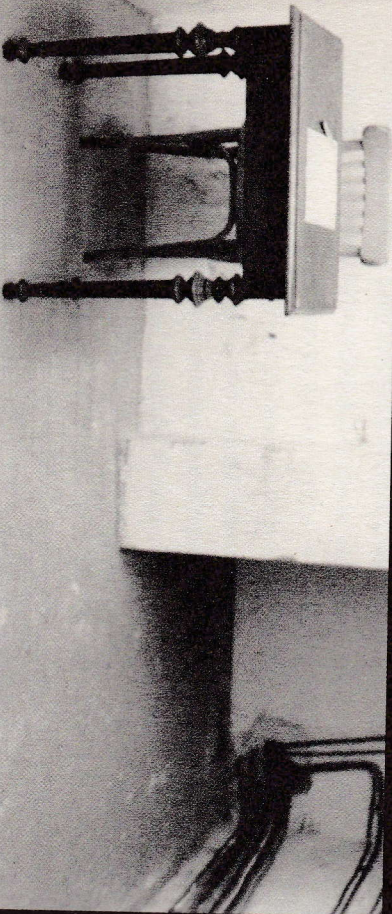

Jan Mlčoch, Blanco, Praha, 21. února 1977
fotografie, dokumentace performance
majetek autora

V malé podzemní místnosti jsem si lehl na podlahu
a 30 minut si plival do tváře. Pak jsem usedl ke stolu,
kde jsem na list bílého papíru velmi pomalu psal svůj podpis.
Po dalších 30 minutách jsem skončil, aniž bych podpis dokončil.

SKENOVÁNO PRO
STUDIJNÍ ÚČELY

0131

rovnalé účastníky zviditelňuje tkáň mezilidských vztahů. Interpretace performerů Jiřího Kovandy či Lubomíra Ďurčeka, nahližena z pohledu tehdejšího náhodného chodce, se mohly pohybovat od nevinné hry, řízeného sociálního experimentu až po úmyslnou individuální provokaci. Jsem přesvědčen, že vyhraněné politické čtení se do performance Jiřího Kovandy nebo Lubomíra Ďurčeka promítá až ex post, optikou současných diváků a interpretů. Ti je konfrontují s tím, co vědí o době jejího vzniku, a jejich závěry jsou ovlivněny hodnocením celého kulturního a společenského kontextu sedmdesátých let.

Početné a neodiskutovatelné odkazy k násilí, státní kontrole či deformovanému životu v reálném socialismu nalezneme v díle českého performerů Jana Mlčocha, i když v abstraktní, metaforické, nebo dokonce ironické podobě. V polovině sedmdesátých let na vlastním těle neúspěšně pašoval živé dešťovky přes přísně střeženou hranici z Československa do Maďarska.⁰¹² V performanci s názvem *Blanco* z února 1977 sám sobě plival do tváře a pak se půl hodiny pokoušel podepsat na čistý list papíru, aniž by autogram dokončil. Uvědomíme-li si, že jde o stejnou dobu, kdy v Československu probíhala masová kampaň proti Chartě 77, kdy byli občané pod nejrůznějšími pohrůbkami nebo za ponižujících podmínek nuceni podepisovat různá prohlášení podporující oficiální politiku, jde vlastně o doslovnou ilustraci tehdejších poměrů. Jiné Mlčochovy performance obsahují prvky podobné policejním metodám, nebo jsou přímo odvozeny z policejní praxe. V listopadu 1977 před svým publikem v Hradci Králové prchl oknem, přičemž fotografická dokumentace díla ze všeho nejvíce připomíná záznam policejní rekonstrukce trestného činu. V díle *Není návratu*, které Mlčoch v roce 1976 realizoval v Malé pevnosti v Terezíně, autor bez vysvětlení fotografoval a nahrával nic netušící návštěvníky akce a činil z nich nedobrovolné subjekty jakéhosi vyšetřování. Stejně jako Petra Štemberu i Jana Mlčocha vznik Charty 77 podnítl k rostoucímu zájmu o širší společenské otázky: „Na začátku jsem se zabýval výhradně sám sebou. Od druhé poloviny sedmdesátých let, především díky Chartě 77, se v Čechách naprosto změnila atmosféra. [...] A mě přestaly zajímat ty jájovské věci z počátku sedmdesátých let, a naopak jsem se zajímal o Armádu spásy nebo misijní činnost.“⁰¹³

012
013

⁰¹² *My-nyx-tyr-nyx*, Praha, Budapešť, Maďarsko, 27.–28. února 1975.
⁰¹³ *Od osobního ke společenskému. Rozhovor skupiny Ladí s Janem Mlčochem*, in: *Sešit pro umění, teorii a příbuzné zóny*, 2007, č. 1–2, s. 107.